

Kultuuriministri 15. märtsi 2023.a käskkirja nr 80 „Eesti ühiskonnas lõimumist, sealhulgas kohanemist toetavate tegevuste elluviimiseks toetuse andmise tingimused“ muutmise käskkirja eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Käskkirja eelnõuga muudetakse kultuuriministri 15. märtsi 2023.a käskkirja nr 80 „Eesti ühiskonnas lõimumist, sealhulgas kohanemist toetavate tegevuste elluviimiseks toetuse andmise tingimused“ (edaspidi TAT) perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse § 10 lõigete 2 ja 4 ja Vabariigi Valitsuse 9. juuni 2022. a määruse nr 62 „Kultuuriministeeriumi põhimäärus“ § 5 lõike 2 punkti 9 alusel.

Käskkirja eelnõu ja selle seletuskirja koostasid Kultuuriministeeriumi finantsosakonna välisvahendite nõunik Margit Tilk (e-post margit.tilk@kul.ee, telefon 628 2358), kultuurilise mitmekesisuse osakonna nõunikud Margarita Källo (e-post margarita.kallo@kul.ee, telefon 5624 5840), Maria Aasma (e-post maria.aasma@kul.ee, telefon 628 2300) ja Julia Amor (julia.amor@kul.ee, telefon 5460 0199), kultuurilise mitmekesisuse asekancler Eda Silberg (e-post eda.silberg@kul.ee, telefon 628 2204) ning juriidilise ekspertiisi tegi õigus- ja haldusosakonna õigusnõunik Kadri Kilvet (e-post kadri.kilvet@kul.ee, telefon 628 2224).

TATi muutmine on tingitud vajadusest lisada toetatavasse tegevusse „Andmevahetuslahenduse (sealhulgas infoplatvormi) edasiarendus ja rakendamine“ uus alategevus, muuta toetatavate tegevuste eelarveid ja alategevusi seoses Vabariigi Valitsuse 5. juuni 2025. a otsustega tõsta perioodi 2021-2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvuspoliitika fondide vahendeid kaitsekuludesse, samuti vajadusest täpsustada muid tehnilisi aspekte.

Seletuskiri kirjeldab muudatusi võrreldes kultuuriministri 15. märtsi 2023. a käskkirjaga nr 80 kehtestatud TAT-iga (muudetud kultuuriministri 15. detsembri 2023. a käskkirjaga nr 256 ja 15. veebruari 2025. a käskkirjaga nr 50).

2. Käskkirja eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Käskkirja eelnõu **punktiga 1** lisatakse toetatava tegevuse 3.2 „Andmevahetuslahenduse (sealhulgas infoplatvormi) edasiarendus ja rakendamine“ partneriks Integratsiooni Sihtasutus. Käskkirja **punktiga 2** täiendatakse toetatava tegevuse eesmärki sündmusteenuse „Eestis kohanemine“ arendamise ja rakendamisega. Käskkirja eelnõu **punktiga 3** täiendatakse toetatava tegevuse tulemust, et sündmusteenuse „Eestis kohanemine“ edasi arendamise ja rakendamisega kasutavad Eestisse elama asunud uussisserändajad personaliseeritud ja proaktiivset sündmusteenust Eestis kohanemiseks.

Toetatava tegevuse eesmärgi ja tulemuse täiendamine on tingitud uue alategevuse lisandumisest. Alategevuse sündmusteenuse „Eestis kohanemine“ edasi arendamine ja rakendamine lisandumine on tingitud proaktiivsete digitaalsete riiklike teenuste arendamise vajadusest. Proaktiivsete digitaalsete riiklike teenuste arendamine võimaldab suunata digipädevusega uussisserändajaid kasutama iseteeninduslikke lahendusi, vähendades survet manuaalsele süsteemile ja vabastades ressursse nende toetamiseks, kellele digiteenuste kasutamine on keeruline. Selline lahendus toetab teenuste kvaliteedi kasvu ja sihtrühmapõhist lähenemist.

Lisaks loob sündmusteenus tugeva aluse kriisiolukordadeks valmistumisel, nagu näitas Ukraina sõjalise kriisi järgne massiline sisseränne. Proaktiivne digiteenus aitab pakkuda vajalikke teenuseid kiiresti ja süsteemselt ka olukordades, kus suur hulk inimesi saabub lühikese aja jooksul.

Teenuse arendamine toimub samm-sammult, hõlmates arendusi nii uussisserändajate registri andmebaasis kui ka Eesti riigiportaalis eesti.ee. Kavas on luua personaliseeritud vaated sihtrühmadele, mille kaudu saab pakkuda proaktiivselt ja sihipäraselt riiklike teenuseid. Lisaks töötatakse välja lahendused andmevahetuseks teiste riiklike registrite ja andmebaasidega, et toetada „ühe korra andmete esitamise“ põhimõtet ning vähendada sihtgrupi kui ka nendega tegelevate asutuste halduskoormust. Teenuse toimimine eeldab mitme riikliku andmebaasi ja infosüsteemi omavahelist andmevahetust ning kasutajakeskse vaate loomist eesti.ee keskkonnas. Sündmusteenuse abil suunatakse sihtrühma liikmed automaatselt ja ajakohaselt neile vajalike teenusteni, mis toetab nii kohanemisprogrammi rakendamist kui ka teiste seotud teenuste nähtavust ja kasutatavust.

Peamised kaks suuremahulist arendussuunda:

1. Andmevahetuslahenduste loomine ja arendamine – analüüsi alusel töötatakse välja tehnilised liidesed ning luuakse koostalitlusvõime Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatava Eesti Hariduse Infosüsteemi ning Eesti Töötukassa infosüsteemiga. Eesti Töötukassa osas täpsustuvad arenduste vajadused paralleelselt tööprotsesside muutumisega, mistõttu tuleb arvestada ka võimalike täiendavate integratsioonide või abisüsteemide vajadusega. Andmevahetus võimaldab täiendada olemasolevat infot uussisserändajate kohanemise kohta ning siduda see „Settle in Estonia“ infoplatvormiga.
2. Sündmusteenuse „Eestis kohanemine“ edasiarendus riigiportaalis eesti.ee – arenduste sihiks on mitmekihilise ja personaliseeritud kasutajavaate loomine, mis võimaldab iga kasutaja jaoks kuvada just tema olukorrale vastavat infot ja teenuseid. Järgmises etapis on kavas muuta teenus proaktiivseks (teenuse pakkumine algab süsteemipoolselt, kus kasutajale esitatakse automaatselt sobivad teenused ning kasutajal on võimalus pakkumine vastu võtta või sellest keelduda). Selline kasutajakeskne ja ennetav teenuseloogika eeldab märkimisväärsed arendusi nii funktsionaalsuse kui ka andmevahetuse tasandil.

Käskkirja eelnõu **punktiga 6** lisatakse uus alategevus „Sündmusteenuse „Eestis kohanemine“ edasiarendamine“. Edasiarenduste käigus täiendatakse uussisserändajate registrit vajalike infotehnoloogiliste lahendustega, sh andmevahetusega teiste riiklike andmebaasidega, kust edastatakse andmed Eesti riigi infoportaali eesti.ee. Käskkirja eelnõu **punktidega 7 ja 8** täpsustatakse, et sündmusteenuse „Eestis kohanemine“ edasiarendamise ja rakendamise eest vastutab partner Integratsiooni Sihtasutus (edaspidi *INSA*). *INSA* roll seisneb arendustegevuste sisulises juhtimises ja koordineerimises, tagades, et lahendused vastavad sihtrühma vajadustele ja teenuse eesmärkidele. *INSA* on sobiv partner, kuna ta viib ellu riiklikku kohanemisprogrammi „Settle in Estonia“ ning osutab sihtrühmale otseseid lõimumisteenuseid. Muudatus tagab kohanemisvaldkonna teenuste sisulise sidususe ja vastastikuse täiendavuse, vältides dubleerimist ning tugevdades ühtset koordineerimist kohanemise valdkonnas.

Lisanduva alategevuse „Sündmusteenuse „Eestis kohanemine edasiarendamine“ maksumuseks on kavandatud toetatava tegevuse kogueelarvest 1,050 miljonit eurot, mida plaanitakse rakendada perioodil 2026–2029. Ulatuslike arenduste jaoks on aastatel 2027–2029 kavandatud keskmiselt 300 000 eurot aastas. Rakendamise esimesel aastal on eelarve väiksem (ligi 120 000 eurot). See arvestab ajaga, mis kulub teenusejuhi värbamisele ja tegevuste käivitamisele enne arenduskulude tekkimist. Eelarvesse on arvestatud ka Integratsiooni Sihtasutuse otsesed personalikulud, sealhulgas teenusejuhi tööjõukulu, milleks on hinnanguliselt ligikaudu 250 000 eurot toetatava tegevuse elluviimise perioodil (01.01.2026–31.10.2029). Teenusejuhi ametikoht on vajalik arenduste koordineerimiseks, hangete korraldamiseks ja partneritega koostöö tagamiseks.

Seoses uue partneri lisandumisega täpsustatakse käskkirja **punktides 4 ja 5**, et partner neis alategevustes on Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus (edaspidi *SMIT*).

Käskkirja eelnõu **punktiga 9** täpsustatakse tegevuste elluviimise aega. Lisandunud alategevuse „Sündmusteenuse “Eestis kohanemine“ edasiarendamine elluviimise aeg on 01.01.2026–31.10.2029.

Käskkirja eelnõu **punktiga 10** muudetakse tegevuse 3.4.4.4 sõnastust ning täiendatakse alategevust koostöötegevuste pakkumisega. Koostöötegevused on sisult, formaadilt ja eesmärgilt sarnased kultuuri- ja vaba aja tegevustega ning nende koondamine ühte alategevusse võimaldab tegevusi paremini koordineerida, et täita toetatava tegevuse eesmärk. Alategevus hõlmab ressursitõhusaid, järjepidevaid ja sihtrühma jaoks süsteemselt kavandatud keelepraktika võimalusi läbi erinevate kultuuri- ja vaba aja ning koostöötegevuste. Tegevused võivad sisaldada näiteks etendusasutuste, muuseumide ja näituste külastamist, töötubasid jt keeleõpet sisaldavaid tegevusi.

Käskkirja eelnõu **punktiga 11** muudetakse tegevuse 3.4.4.6.2 sõnastust ning täiendatakse alategevust koolituste pakkumisega. Tegevuste elluviimise käigus on selgunud, et punktid 3.4.4.6.2 ning 3.4.4.6.3 on oma olemuselt teineteist mõnevõrra dubleerivad ning 3.4.4.6.2 sõnastust muutes saab katta mõlema punkti tegevused sidusamalt. Punktis 3.4.6 sätestatakse toetatava tegevuse sihtrühm “eri keele- ja kultuuritaustaga inimesed, uussisserändajad, tagasipöördunud ja Eesti kodanikud”, mis katab ära vajadusel ka noorteorganisatsioonide ja –ühenduste juhtide ja aktivistide tegevustesse kaasamise.

Käskkirja eelnõu **punktiga 12** muudetakse toetatava tegevuse alategevuste elluviimise aega. Alategevuse 3.4.4.5 elluviimise aeg lõpeb 31.12.2025, seoses VV otsusega suunata ÜKP vahendeid kaitsekuludesse. Keelelaagrite korraldamine on võrreldes teiste keeleõpet toetavate tegevustega ressursi- ja eelarvemahukam. Eelarve vähendamise tingimustes ei ole võimalik tagada senisel tasemel keelelaagrite kvaliteetset ja laiapõhjalist pakkumist. Lähtudes eesmärgist püüab elluviija saavutada maksimaalse mõju piiratud ressursside tingimustes ning seetõttu suunata enam tähelepanu ressursitõhusamatele keelepraktika vormidele.

Alategevuse 3.4.4.6.3 elluviimise aeg lõpeb 30.06.2026, seoses VV otsusega suunata ÜKP vahendeid kaitsekuludesse. Nagu toodud käskkirja eelnõu punktis 12, võimaldab alategevuse 3.4.4.6.2 täiendamine täita siiski toetatava tegevuse eesmärki.

Käskkirja eelnõu **punktiga 13** tunnistatakse kehtetuks TAT-i punkt 3.5.5.3, mille sisuks oli Eesti erameediakanalite toimetuste võimestamine eri keele- ja kultuuritaustaga inimestele suunatud ajakirjandusliku sisu arendamisel ning teadlikkuse tõstmine nendest kanalitest eri keele- ja kultuuritaustaga Eesti elanike hulgas. Alategevuse lõppemine on tingitud Vabariigi Valitsuse 5. juuni 2025. a otsusest ümbersuunata EL toetust kaitsevõime suurendamiseks. Samuti on põhjuseks pärast TAT kehtestamist vastu võetud Vabariigi Valitsuse otsus eraldada erameediakanalitele riiklikku toetust 2027. aastani, millega on osaliselt kaetud TAT tegevuse eesmärk tagada erameediakanalite toimimine ja jätkusuutlikkus.

Käskkirja eelnõu **punktiga 14** muudetakse toetatava tegevuse 3.1 „Kohanemisprogrammi „Settle in Estonia“ pakkumine“ meetmete nimekirja näitaja „Kohanemisprogrammis osalejate arv“ selgitavat teavet ning tõstetakse keeleõppe koolitusel kirjalikult taasesitatavas vormis tõendatud koolitatava osalemine vähemalt 80%-ni ulatuses õppest. Osaluskindade mahu protsendi suurendamine loob eelduse keeletaseme paremaks omandamiseks ja seeläbi muudab sujuvamaks sihtrühma liikumise järgmise taseme õppesse ning ka toetab ka keeleõppegruppide ühtlasema sisenemistaseme kujundamist. Settle in Estonia süsteemis on võimalik automaatselt koondada ainult nende osalejate info, kelle osalus on vähemalt 80%. 60% andmete koondamise nõude kaotamine aitaks vältida käsitsi andmete koondamist, mida hetkel tehakse. Seeläbi väheneb halduskoormus elluviijale. 60% ja 80% osaluskindade erinevus on minimaalne - 1.5a jooksul orienteeruvalt 120 isikut (ca 60 inimest ajutise kaitse saaja ja 60 inimest tavarände sihtrühmas), seega on mõju näitaja täitmisele pigem madal.

Käskkirja eelnõu **punktiga 15** lisatakse TAT spetsiifiline väljundindikaator „Toimivate „Eestis kohanemine“ sündmusteenuste arv“, mille 2029.a sihttasemeks seatakse 1. Sündmusteenus „Eestis kohanemine“ koondab uussisserändajatele suunatud olulised riiklikud teenused ühtseks digitaalseks teenusevooks ning võimaldab nende proaktiivset pakkumist läbi riigiportaali eesti.ee. Sündmusteenus arvestab isiku elamisloa või -õiguse andmeid ning tugineb muu hulgas rahvastikuregistri, elamis- ja töөлubade registri, uussisserändajate registri, Eesti Hariduse Infosüsteemi ja Eesti Töötukassa andmete automaatsele sidumisele, järgides „ühe korra andmete esitamise“ põhimõtet. Eesmärgiks on personaliseeritud proaktiivse sündmusteenuse loomine, hetkel on olemas infokogum, mis aga ei vasta veel proaktiivse sündmusteenuse definitsioonile. Sihttasemeks on aastaks 2029 üks toimiv sündmusteenus, mis vastab eeltoodud nõuetele ning on integreeritud eesti.ee keskkonda.

Käskkirja eelnõu **punktiga 16** muudetakse toetatava tegevuse 3.3 „Eri keele- ja kultuuritaustaga inimeste ning tagasipöördujate tööturul konkurentsivõimet toetavad tegevused“ meetmete nimekirja näitaja „Tööjõulähetusprogrammis osalejate arv“ sihttasemeks (2029) 950. Sihttaseme vähenemine on tingitud toetatava tegevuse eelarve vähenemisest seoses Vabariigi Valitsuse 5. juuni 2025. a otsusega ümbersuunata EL toetust kaitsevõime suurendamiseks. Rakendusasutus on teinud ettepaneku Vabariigi Valitsuse kinnitatud meetmete nimekirjas antud näitaja muutmiseks järgmises meetmete nimekirja muutmise protsessis.

Käskkirja eelnõu **punktidega 17 ja 18** muudetakse toetatava tegevuse 3.4 „Eesti keele õpet toetavad tegevused ning kodanikuõpe“ meetmete nimekirja näitaja „Lõimumisvaldkonna keeleõpet toetavates tegevustes osalejate arv“ ning tulemusnäitaja „Lõimumisvaldkonna keeleõpet toetavate tegevuste läbinute arv“ selgitavat teavet ning tõstetakse keeleõpet toetavates tegevustes osalejate osaluskordasid kirjalikult tõendatud taasesitatavas vormis vähemalt 80%-ni õppest. Osaluskordade mahu protsendi suurendamine loob eelduse, et osaleja osalemine tegevustes on piisavalt sisuline ja järjepidev. Keeleõpet toetavad tegevuste tulemuslikkus põhineb regulaarsel osalemisel keeleõpet toetavates tegevustes ning osalejate aktiivsel osalemisel, mistõttu on 80% künnis vajalik, et tegevuse eesmärgid (läbinute eesti keele oskus ja konkurentsivõime ühiskonnas toimetulekuks paraneks) paremini täituksid. Kõrgem osalemismäär motiveerib osalejaid järjepidevamalt panustama, mis omakorda toetab sihtrühma kaasatust ja loob tugevama aluse eesti keele oskuse ja konkurentsivõime suurenemiseks.

Käskkirja eelnõu **punktiga 19** muudetakse TAT-i eelarve tabelit.

Toetatavasse tegevusse 2 „Andmevahetuslahenduse (sealhulgas infoplatvormi) edasiarendus ja rakendamine“ lisandub uus alategevus „Sündmusteenuse „Eestis kohanemine“ edasiarendamine“, mida hakkab ellu viima partner Integratsiooni sihtasutus ning mille eelarveks on planeeritud 1 050 000 (Euroopa Sotsiaalfond + toetus 735 000 + riiklik kaasfinantseering 315 000).

Toetatavate tegevuste 3 „Eri keele- ja kultuuritaustaga inimeste ning tagasipöördujate tööturul konkurentsivõimet toetavad tegevused“, 4 „Eesti keele õpet toetavad tegevused ning kodanikuõpe“ ja 5 „Avalikkuse teavitamine rände-, lõimumis-, sealhulgas kohanemisteedel“ eelarved vähenevad tingituna Vabariigi Valitsuse 5. juuni 2025. a otsusest ümbersuunata EL toetust kaitsevõime suurendamiseks.

Toetatavas tegevuses „Eri keele- ja kultuuritaustaga inimeste ning tagasipöördujate tööturul konkurentsivõimet toetavad tegevused“ väheneb Euroopa Sotsiaalfond + toetus 1 050 000 võrra 2 737 000-ni ning riiklik kaasfinantseering 450 000 võrra 1 173 000-ni. Kärpe tõttu väheneb tööjõulähetusprogrammi pakkumine.

Toetatavas tegevuses „Eesti keele õpet toetavad tegevused ning kodanikuõpe“ väheneb Euroopa Sotsiaalfond + toetus 613 208 võrra 5 091 792-ni ning riiklik kaasfinantseering 262 803 võrra 2 182 197-ni. Kärpe tõttu laiendatakse alategevusi 3.4.4.4 ja 3.4.4.6.2 ning lõpetatakse alates 31.12.2025 alategevuste 3.3.4.5 ja 3.4.4.6.3 pakkumine.

Toetatavas tegevuses „Avalikkuse teavitamine rände-, lõimumis-, sealhulgas kohanemisteenadega“ väheneb Euroopa Sotsiaalfond + toetus 941 600 võrra 4 580 000-ni ning riiklik kaasfinantseering 403 543 võrra 1 962 857-ni. Kärpe tõttu väheneb alategevuse 3.5.5.1 eelarvemaht, mis ei mõjuta aga alategevusega seotud näitajat, kuna järgnevaid tegevusi saab kavandada selle alategevuse raames juba toimunud tegevuste alusel, kasutades väiksemat eelarvet võimalikult efektiivselt. Alategevus 3.5.5.3 senisel kujul lõpetatakse, alategevusse 3.5.5.6 lisandub meediakanalite toimetuste võimestamine. Samuti muudetakse alategevuses 3.5.5.7 lähenemist sihistatumaks, panustades töösuundadesse, mis võimaldavad väiksema kulu juures sisulist kontakti ja infovahetust üldisema infomaterjalide levitamise asemel.

Käskkirja eelnõu **punktiga 20** muudetakse abikõlblike kulude loetelu TAT-i punktis 7.3.8 ning lisatakse ka infotehnoloogiliste arenduste analüüsimise kulu, samuti muudetakse antud kulu abikõlblikuks ka toetatavatele tegevustele 3.1 ja 3.4. Infotehnoloogiliste arenduste analüüsimise kulu lisamine on vajalik, et tagada sündmusteenuse „Eestis kohanemine“ ja teiste digilahenduste kvaliteetne ja sihtrühmapõhine väljatöötamine. Analüüs võimaldab kaardistada vajadused, modelleerida äriprotsessid ning tagada andmevahetuse ja infosüsteemide koostalitlusvõime. Ilma piisava analüüsita suureneb risk, et arendused ei vasta eesmärkidele ega kasutajate ootustele.

Seotult lõimumist, sh kohanemist toetavate teenuste uuendamise ning arendamisega on osa teenustest liikumas e-keskkondadesse, millega kaasneb ka infotehnoloogiliste arenduste vajadus. Näiteks on Keelesõbra programmi edasiarenduseks ning turvaliseks teenusekorraldamiseks vajalik arendada elluviija Integratsiooni Sihtasutuse kliendihaldus- ja iseteenindusportaalisi funktsionaalsust. Samuti võib tõusetuda vajadus antud kulu järele ka kohanemisprogrammi e-õppe formaatide jms seotult.

Infotehnoloogiliste arenduste haldamise ja majutamise kulu on abikõlblik ainult infotehnoloogiliste arenduste arendamise ajal.

Käskkirja eelnõu **punktiga 21** lisatakse, et õppereisi kulu Euroopa Liidu riikidesse ja Eesti piires on abikõlblik ka alategevuses 3.5.5.6. Õppereisidel osalevad tegevusse kaasatud ajakirjandus- ja kommunikatsioonituged, ajakirjanikud ning meediatoimetuste töötajad. Õppereiside kaudu on võimalik omandada kogemusi ja teadmisi teistest riikidest, mis võimaldab tõsta pädevusi eri keele- ja kultuuritaustaga inimestele ajakirjandusliku suunatud sisu tootmisel.

Käskkirja eelnõu **punktidega 22 ja 24** lisatakse abikõlblike kulude loetellu ning eemaldatakse abikõlbmatute kulude loetelust tulumaksuseaduse § 48 lõike 4 tähenduses erisoodustusena käsitletav kulu ja sellelt tasutav maks. Antud kulu abikõlblikuks muutmine on tingitud asjaolust, et TATi tegevused hõlmavad ka osalejate toitlustamist, mis on käsitletav erisoodustusena ulatuses, milles sündmusel osalevad sündmuse korraldajana elluviija või partneri töötajad. Kuna sündmuse korraldaja töötajate osavõtt on põhjendatud ja vajalik, siis peaks ka nende osalemisega kaasnev kulu (neile jaotatav sündmuse korraldamise kulu, sh ka erisoodustusena käsitletav toitlustamise kulu ja selle pealt tasutav maks) kuuluma otseselt abikõlblike kulude loetellu.

Käskkirja eelnõu **punktiga 23** lisatakse abikõlblike kulude loetellu välisekspertide ning tegevustesse kaasatud isikute transpordi- ja majutuskulu elluviija sisekorra alusel punktis 3.5 nimetatud toetatava tegevuse puhul. Punktis 3.5 kirjeldatud toetatava tegevuse elluviimine kätkeb endas laiaulatuslikke alategevusi, mis eeldavad koostööd ekspertide ja meediapartneritega ning avaliku sektori asutustega. Mitmete alategevuste – nagu koolituste korraldamine (3.5.5.6)

kommunikatsioonivõrgustiku loomine (3.5.5.4.1), kampaaniate ja meediasisude tootmine (nt 3.5.5.1, 3.5.5.2), mõju hindamine (3.5.5.9) – edukas elluviimine eeldab ka välisekspertide ja tegevustesse kaasatud spetsialistide (nt koolitajad, moderaatorid, analüütikud) osalemist. Välisekspertide ning tegevustesse kaasatud isikute transpordi- ja majutuskulude abikõlblikuks muutmine annab elluvijale paindlikkuse kaasata vajalikke kompetentse sõltumata nende asukohast. Näiteks kvaliteetse ajakirjanduse arendamiseks vajalike koolituste puhul võib osutada vajalikuks kaasata eksperte ka väljastpoolt Eestit või teistest Eesti piirkondadest. Samuti võib see olla vajalik sihtrühmale suunatud tegevuste elluviimisel väljaspool Tallinna. Kulude hüvitamine toimub vastavalt elluvijja sisekorrale, mis tagab kulu põhjendatuse ja läbipaistvuse.

Käskkirja eelnõu **punktidega 25 ja 26** muudetakse vahe- ja lõpparuande esitamise viisi. Menetluslikult on mõistlikum, et elluvijja esitab vahe- ja lõpparuanded vaid e-toetuse keskkonna vormidel, mis väldib dubleerimist TAT-iga kehtestatud vormidega. Seetõttu muudetakse käskkirja eelnõu **punktidega 27 ja 28** seirearuande vorm (lisa 3) ning toetatava tegevuse eelarve täitmine kulukohtade lõikes vorm (lisa 4) kehtetuks.

Käskkirja eelnõu **punktiga 29** muudetakse lisa 5 „Horisontaalsete põhimõtetega arvestamine“ seoses uue alategevuse „Sündmusteenuse „Eestis kohanemine“ edasiarendamine“ lisandumisega.

Käskkirja eelnõu **punktiga 30** sätestatakse, et käskkirja punktis 14 nimetatud TAT-i muudatust Kohanemisprogrammi osalemismäära nõude tõstmisel 80%-ni rakendatakse alates 1. jaanuarist 2026. SIE platvorm arvestab keeleõppes edukalt läbinuks alates 80% osaluse lävendist. Otstarbekas on, olenemata teenusepakkumise rahastusallikast, ühtlustada põhimõtteid teenuste korraldamisel. Punktides 17 ja 18 osalemismäära tõstmist keeleõpet toetatavates tegevustes 80%-ni rakendatakse tagasiulatuvalt alates 15. märtsist 2023.a, et kajastada tegelikku rakenduspraktikat, sest seda põhimõtet on tegevuste planeerimisel ja seireandmete kogumisel juba arvestatud. Punkti 21 õppereiside lubatavuse kohta toetatavas tegevuses 3.5.5.6 rakendatakse tagasiulatuvalt alates 1. juunist 2025. a, sest 2025.a sügisel toimuvate õppereiside ettevalmistust alustati 2025 II poolaasta alguses. Punkti 23 rakendatakse tagasiulatuvalt alates 15. märtsist 2023. a, sest välisekspertide ning tegevustesse kaasatud isikute transpordi- ja majutuskulu on olnud vajalik, et kaasata vajalikke kompetentse sõltumata nende asukohast.

3. Käskkirja eelnõu vastavus ELi õigusele

Käskkirja eelnõu vastab järgmistele ELi määrustele:

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1057, millega luuakse Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1296/2013.

4. Käskkirja eelnõu mõjud

TAT-i sisseviidavad muudatused aitavad elluvijjal paremini ja täpsemini täita oma ülesandeid. Sündmusteenuse „Eesti kohanemine“ andmekaitsealane mõjuhindang on seletuskirja lisa 1.

5. Käskkirja eelnõu rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja rakendamise eeldatavad tulud

Käskkirja eelnõu rakendamise ei kaasne tulusid ega kulusid. Toetatavate tegevuste eelarveid vähendatakse seoses Vabariigi Valitsuse 5. juuni 2025. a otsustega tõsta perioodi 2021-2027

Euroopa Liidu ühtekuuluvuspoliitika fondide vahendeid kaitsekuludesse.

6. Käskkirja eelnõu jõustumine

Käskkiri eelnõu jõustub allkirjastamisel.

7. Käskkirja eelnõu kooskõlastamine

Käskkirja eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks eelnõude infosüsteemis korraldusasutusele, Rahandusministeeriumile ning rakendusasutustele, kes nõustavad riigi pikaajalises arengustrateegias kinnitatud strateegilistesse sihtidesse ja aluspõhimõtetesse panustamist oma vastutusvaldkonna alusel. Samuti esitatakse eelnõu arvamuse avaldamiseks rakendusüksusele ning partneritele SMIT-ile, Riigikantseleile ja Statistikaametile. Eelnõu saadetakse kommenteerimiseks ÜKP seirekomisjonile ning Euroopa Komisjonile.

Lisa 1. Sündmusteenuse „Eestis kohanemine“ andmekaitsealane mõjuhindang.